

IZHAJA VSAKI DAN.

Ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj Posamične številke se prodajajo po 3 avč., (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd. Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 stot. milimetrov, osmrtnice, zahvale, poslaunce, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ostra. Naročnina na nedeljske izdaje „Edinosti“ stane: celoletno K 5.20, pol leta 2.60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankosna pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašne in reklamacije je pošiljati na upravo lista UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Poštno-hranilniški račun št. 811-652. — Telefon št. 1157

BRZOJAVNE VESTI.

Deželnozborske volitve na Goriškem.

GORICA 12. Na ožji volitvi v kmetskem volilnem okraju: Goriška okolica je bilo oddanih skupno 2269 glasov. Izvoljen je bil kandidat slovenske ljudske stranke Ivan Berbuč s 1136 glasovi. Kandidat združene slovenske napredne in agrarne stranke Obljubek je ostal s 1133 glasovi v manjšini.

TOLMIN 12. Na ožji volitvi v kmetskem volilnem okraju Tolminskem je bil izvoljen s 784 glasovi kandidat slovenske ljudske stranke Kosmač. Kandidat agrarno-napredne stranke Juretič je dobil 618 glasov.

Včerajšnje naše poročilo o volilnih izidih nam je popraviti v smislu, da je dobil kandidat Obljubek v Oseku le 17 in ne 27 in v Dolu Otlici 12 in ne 13 glasov. Vrh tu je dobil Berbuč skupno 4 glasove več nego smo mi včeraj priobčili, valed česar je znašala večina za Berbuča v včeraj navedenih občinah ne le 9 glasov, ampak 24 glasov.

V Cepovanu je dobil Obljubek 14 (na prvi volitvi 20), Berbuč 24 (na prvi volitvi isto toliko), a v Lokovcu Obljubek 41 (na prvi volitvi 36) in Berbuč 10 (na prvi volitvi 13 glasov).

Večina v teh dveh občinah za Obljubka je znašala 21 glasov. Ker je imel Berbuč brez teh dveh občin 24 glasov večine, mu je ostala na zadnje še večina 3 glasov. Da je Obljubek propal proti Berbuču je kriva največ udeležba v Vrtojbi, kjer je glasovalo na prvi volitvi 70 volilcev za Obljubka, a na ožji volitvi le 57, torej 13 manj. Ako bi se bila Vrtojba držala, bi bil imel Obljubek 10 glasov večine.

Slovenskih glasov ima Obljubek 1115, a furlanskih (ločnikih) 18, dočim ima Berbuč slovenskih glasov 1098, a furlanskih (ločnikih) 39. Obljubek ima torej nad Berbučem med slovenskimi volilci večino od 17 glasov ter se ima Berbuč zahvaliti za izvolitev furlanskim volilem.

Z izvolitvijo Berbuča in Kosmača so volitve na Goriškem za sedaj končane. (Voliti bo le še enega poslanca na mesto dvakrat izvoljenega Frankota, potem ko se bo isti odločil za en mandat.)

Rezultat goriških volitev za sedaj je torej naslednji: Italijanska stranka ima 15 mandator, in sicer 9 liberalnih in 6 klerikalnih; slovenska stranka ima 13 poslancev in sicer 7 agrarno-napredne koalicije, 1 neodvisnega in 5 klerikalnih. Za enega slovenskega poslanca se bo vršila nadomestna volitev, ko se dr. Franko, kakor gori omenjeno, odloči za eni ali drugi mandat. Nedvomno je, da dr. Franko obdrži mandat v peti kuriji, da se odreče mandatu v velikem posestvu, katero bo torej svoječasnok poklicano še enkrat na volišče. Op. uredništva.)

Otvoritev hrvatskega sabora.

ZAGREB 12. Vlada je izdala izredne odredbe za otvoritev sabora. Pred banovo palačo na trgu sv. Marka je postavljena stotinja vojakov. V zbornici je nameščeno do 100 orožnikov. Vojaški zdravniki so pripravljeni za slučaj spopada. Vse ulice okoli zbornice so zaprte za vojaškim kordonom. Za kordonom so ogromne množice ljudstva. Delo v mestu skoraj povsod počiva.

Množica je poslanca koalicije je njihovem prihodu živahno pozdravljala. Ob 11. uri je starostni predsednik Barčić otvoril sabor. Galerije so s k or a j popolnoma prazne. Barčić je imenoval saborskimi besedniki dr. Markovića, dr. Dušana Popovića

in dr. Ogrizovića ter je dal prečitati dopis o sklicanju sabora.

V tem je prišel v sabor baron Rauch v spremstvu svojih sekciskih načelnikov. Nastala je v zbornici grobna tišina. Rauch je prečital cesarjev reskript o sklicanju sabora. Poslanci so poslušali stoje in koalicija je na zvršetku vskliknila: „Živio kralj!“ Potem so bile oddane legitimacije in je bil izreban verificacijski odbor. Seja je bila zaključena ob 1 uri popoldne. Prihodnja seja v soboto. Ob odhodu je priredilo obinstvo koaliciji burne ovacije.

ZAGREB 12. Kraljev reskript, ki ga je prečital baron Rauch se v glavnem glasi: Z našim kraljevskim reskriptom od 8. decembra 1907 smo razpustili sabor sklican z reskriptom od 3. maja 1906, ker so se v istem pojavile tako razmere, da ni bilo možno misliti na vesele delovanje. Prešinjani očetovsko ljubavjo za narode kraljestev Hrvatske in Slavonije, želeči, da se zakonodajno delovanje ne zaustavi, in v nadi, da se sporazumno z našimi namerami hrvatskemu narodu v prilog, povrne ona resnost, ki jo za ta sabor zahtevata važnost nalog in njih rešitev, smo na predlog banov sklicali sabor na 12. marca 1908. Pred vsem bo imel sabor v zmislu določb §§ 34 in 36 zak. člena 1 iz leta 1868 izvoliti predpisano število poslancev za ogrski državni zbor.

Vsled različnega umevanja in tolmačenja nekaterih določb ogrsko-hrvatskega pogodbenega zakona so pri izvajanju tekom časa nastale med, nerazdelno v eno državno ukupnost združenimi kraljevstvi Ogrsko in Hrvatsko ter Slavonijo, taka nespornost, da se ni ovrzal le normalni razvoj tega nerazdelnega razmerja, marveč so se ustvarile tudi tendence, ki so pričele daleč prekoračiti točno očitani okvir pravic, zajamčenih na podlagi pogodbenega zakona. Da se prej omenjene zmore v umevanju in tolmačenju temeljnega zakona in iz nje izhajajoča nespornost razumljena konečno odstrani, in da zamore kraljevstvi Hrvatska in Slavonija na zakonodajnem polju, v povzdigo narodnega gospodarstva in gnotne blaginje, vspešno delovati, je pred vsem rešiti diference v jezikovnem vprašanju in vprašanju zastave ter ustvariti zakonske določbe, da se po izraženi želji razširi delokrog sabora glede določitve doklad na direktne davke in sicer: a) da je sabor opravičen, na predlog hrvatsko-slavonsko-dalmatinske deželne vlade s posebnim zakonom nalagati na direktne davke doklade in b) da je ban teh kraljevin pooblaščen sporazumno z ogrskim finančnim ministrom najemati deželna posojila, ki se bodo amortizirala. Ker je vsa ta vprašanja v zmislu § 70 zak. člena I, iz leta 1868 rešiti le potem regnikolarnih deputacij, bo ban glede sklicanja istih stvil tozadevne predloge centralni vladi v Budimpešti.

V kolikor bo s tem v točno opisanem obsegu spopolnjen zak. člen I. iz leta 1868, se vendar nikakor ne spremeni njega državno-pravna podlaga, izlasti v zakonu jasno in nedvomno izraženo načelo nerazdelnosti dežel in kraljestev krone sv. Štefana, združenih v eno državno ukupnost. Že v reskriptu od 9. maja 1906, s katerim smo sklicali tedanji sabor, smo poudarjali, da treba rešiti mnoga zelo važna vprašanja, ki bodo odgovarjala potrebam naroda. Poleg drugih zakonskih načrtov predloži vlada reformo volilne pravice. Dolžnost vlade bo tudi, da predloži zakonski načrt glede ustanovitve višega upravnega sodišča. Razvoj narodnega gospodarstva v Hrvatski in Slavoniji zahteva, da se oddelek za notranje stvari razdeli, tako da se stvari narodnogospodarske naravi izročiti četrti sek-

ciji, ki je bo osnovati. Dolžnost vlade bo, da predloži saboru tozadevni zakonski načrt. Nadalje predloži vlada zakonski načrt glede reforme avtonomije mest in občin. Urediti bo treba zakonodajnim potom tudi osebne razmere ljudskih učiteljev.

Na polju pravosodja bo tudi treba raznih reform in sicer v prvi vrsti reforme zastaranega odvetniškega in notarijatskega zakona, nadalje refermo kazenskega zakona in civilnopravnega reda.

Velike in važne so torej naloge, ki Vas čakajo v tej zakonodajni dobi. Za to vas očetovsko pozivljamo, da se podate na delo brez strasti, da se tako važne naloge rešijo na slavo in sijaj našega prestola in našega ljubljene hrvatskega naroda. — Čitanje reskripta so poslanci stoje poslušali. Ko je ban končal, so zadoneli klici: Živio kralj! Stari čevičanci so vskliknili: Živio hrvatski kralj! Ban je pozval poslance, naj se z njim podajo v cerkev Sv. Marka na službo božjo. Ban se je potem v spremstvu višjih županov podal v cerkev, za njimi so šli poslanci. Po službi božji je ban s svojim spremstvom odšel v svojo palačo, dočim so šli poslanci v zbornico.

Na sobotni seja se bo vršila tudi volitev delegatov za ogrski državni zbor. Jutri bo imel verificacijski odsek svoje sejo.

Demonstracije.

ZAGREB 12. (Ogr. biro.) Predpoludne so v spodnjem mestu ponovno demonstrirali dijaki, ki so imeli ob 10. uri shod. S hrupom so šli po mestu ter so skušali priti v goreno mesto, kjer se nahaja banova palača in zbornica, policijski in orožniški kordon jih pa ni pustil dalje. Na Jelacicem trgu se je nabrala velika množica ljudstva ter pričela klicati: Proč z banom, proč z vlado, proč z Weckerlem, proč s Košutom! Živela hrvatsko-srbska koalicija! itd. Policija je demonstrante razgnala. Resnih nemirov dopoldne ni bilo.

Sklepna seja avstrijske delegacije.

DUNAJ 12. Avstrijska delegacija je imela danes svojo sklepno seja.

Povišanje častniških plač v ogrski zbornici.

BUDIMPEŠTA 12. „Pesti Ujsag“ piše: Posl. Ludovik Hollo namerava na jutrejšnji seji poslanske zbornice govoriti o ureditvi častniških plač, nakar mu takoj odgovori ministarski predsednik dr. Weckerle ter pojasni stališče vlade v tem vprašanju.

Kralj Alfonz v Barceloni.

BARCELONA 12. „El Liberal“ potrjuje, da je v noči od 10. na 11. t. m. na obali Marezana na osamljenem kraju eksplodiral peklenški stroj, ki je bil položen v cev namenjeno za kanalizacijo. Čev se je razletela proizročivši več škoda. Zaukazano je bilo, da se odstranijo vsi sledovi eksplozije, in da se stvar zataji. Ohlastenje se nočejo o tem izjaviti in pravijo, da je bila stvar neznanstna.

BARCELONA 12. Govori se, da se je včeraj zjutraj ob 3 dogodila blizu luke eksplozija, ki je proizročila neznanstno škodo.

Kralj Alfonz se povrnil v Madrid.

MADRID 12. Kralj Alfonz se je ob 10. uri 45 min. predpoludne povrnil semkaj. MADRID 12. S kraljem so dospeli semkaj poleg avstroogrškega poslanika grofa Wellersheimba tudi kontreadmiral Ziegler in devet častnikov avstroogrške eskadre, ki bodo kraljevi gosti. Kraljica, kraljica-mati in ostali členi kraljevske rodbine, ki so prišli na kolodvor vprejet kralja, so pozdravili kontreadmirala in druge častnike avstroogrške eskadre ter so se z njimi najpriščneje razgovarjali.

S kolodvora so se častniki podali v svoja stanovanja. Zvečer bo v kraljevi palači na čast gostom večerja. Pred večerjo izroči kralj Alfonz avstroogrskim častnikom red za zasluge na polju mornarstva.

Angleški kralj v Biarritz.

BIARRITZ 12. Kakor se sliši iz dobro obveščenega vira, je angleški kralj opustil svoj načrt glede križarenja po Sredozemskem morju ter se sredi meseca aprila vrne v London. S potoma se par dni ustavi v Parizu.

Romunska narodna banka.

BUKAREŠT 12. Narodna banka je znižala diskont na menice od 6 odst. na 5 odst. in lombardne obresti od 6 in pol na 5 in pol odst.

Maroko.

TANGER 12. Iz južnih notranjih krajev dežele prihajajo pisma, da je bil šerif Big-Soos, ki živi velik ugled, proglašen sultanom. —

PARIZ 12. General D'Amade je brzojavil, da je prejel od Mulej Hafida in voditeljev njegove mehale pisma, v katerih prosijo za mir. Rodova Glausie in Tongui; sta formalno nudila, da se podvržeta.

Minister Prašek.

OLOMUD 12. Danes zjutraj je dospel semkaj minister Prašek.

Enketa za saniranje deželnih financ.

DUNAJ 12. Magistralni asesor dr. Pitacco iz Trsta je govoril o posebnih razmerah Trsta ter naglašal potrebo saniranja financ, ne da bi se oškodovalo avtonomijo. V Trstu izvršuje država itak razežno praktično kontrolno pravico. V Trstu bi se definitivno saniralo finance le s tem, da bi se izročilo hišni davek.

Trst bi soglašal v tem, ako bi vlada prevzela polovico bremen ljudskega šolstva. Dohodek od povišanja davka na žganje bi bilo treba razdeliti po konsumu, vendar z ozirom na posebne finančne razmere pojedinih dežel kakor n. pr. stroškov za bolnišnice in sanitetne stroške v Trstu.

Proračunski odsek avstrijske poslanske zbornice.

Dunaj 12. Odsek je rešil poglavje: ministerstvo za deželno brambo. Tekom debate je minister za deželno brambo obsirno razpravljal o razmerah deželne brambe in orožništva ter naglašal, da ne bo možno naenkrat izvesti uvedbe dveletnega službovanja, ne da bi se znatno povišalo rekrutnega kontingenta, kajti za to so neobhodno potrebne gotove priprave, izlasti bo treba intenzivneje izobraževati podčastništvo po poklicu ter dvigniti njega kvaliteto in kvantiteto. Dveletno službovanje ne prinese sicer nikakega zmanjšanja skupnih stroškov, pač pa enskomerno razdelitev istih na več število vojni dolžnosti podvrženih.

Ponesrečena paralela.

Nekje smo čitali sentenco, da v človeškem življenju je vsaka premijera prav za prav — repriza. Ta sentenca je modra in resnična. Vsaki dogodek, pa naj se zdi še tako originalen in nov, je v resnici le posnetek, ali nova izdaja kakega dogodka, ki se je že kdaj pripetil. Na to sentenco smo se spomnili, ko smo čitali v „Slovencu“ tole modrovanje pod naslovom „Za dr. Šusteršičem in dr. Gregorčičem dr. Laginja“:

„Že zadnjič smo poročali, da so pogajanja med Slovani in Italijani glede volilne reforme za istrski deželni zbor uspela. Novi volilni zakon, ki bo sprejet na podlagi tega kompromisa, je gotovo za Slovane še vedno krivičen. A bilo je, kakor piše tržaški dnevnik, nemogoče vsled pritiska razmer za Slovane kaj več doseči. Tudi mi smo tega mnenja. Vendar pa si ne moremo, da ne bi svoji brahvev opozorili na neko dejstvo, katero nam kaže, kako nedosledna je „Edinost“. Ko je bila sprejeta volilna reforma za državni zbor, je napadala dr. Šusteršiča, da je izdal štajerske in koroske Slovence. No seveda takrat menda ni bilo nobenega „pritisaka razmer“. Prišla je na vrsto volilna preosnova za goriški deželni zbor. Tudi ta ni pravična za Slovence in zato je tržaški dnevnik v svoji solzarski jezi ljuto napadel dr. Gregorčiča, češ, da je on izdal goriške Slovence. O kakem pritisku razmer tudi tukaj ni bilo govora. In sedaj imamo zagotovljeno volivno preosnovo za istrski deželni zbor, ki je tudi krivična Slovanom. Mi smo mislili, da se bodo zdaj gospodje okoli tržaškega dnevnika kar utopili v svojih solzah. Saj jim je Istra vendar najbližja. A zapihala je burja, huda tržaška burja, in posušila vse solze. Niti ena solza ni kanila iz oči teh gospodov,

PODLISTEK. 30

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEV N. TOLSTOJ.

Olenin je stekel na hišne stopnice in odpahnil duri v vežo. Marjanka, ki je imela na sebi samo rožnato srajco, kakor kazakinje navadno hodijo doma, je prestrašeno odskočila od vrat, se stisnila k steni in si zakrila spodnji del obraza s širokim rokavom tatarske srajce. Ko je Olenin širje odprl duri, je zagledal v poltemi celo visoko in lepo postavio mlado kazakinjo. S hitro in poželjivo radovednostjo mladosti je nehoté zapazil krepke, deviške oblike, izražajoče se pod tenko, katunasto srajco, in krasne črne oči, ki so se vpirale vanj z otroškim strahom in plašno radovednostjo. „To je ona!“ je pomislil Olenin. „A jih bo še veliko takih,“ mu je takoj zatem šinilo skoz glavo, in odprl je druga vrata v izbo. Stara mati

Ulitka, takisto v sami srajci je sključena, s hrbtom proti njemu, pometala pod.

„Dober dan, majčica! Prišel sem zaradi stanovanja...“ je pričel.

Kazakinja je, ne da bi se zrvnala, obrnila k njemu strogi, a še vedno lepi obraz.

„Kaj si prišel? Ali se nam hočeš smejeti? A? Jaz se tebi smejam! Crna kuga na-te!“ je zavpila in ga gledala po strani izpod namrščenih obrvi.

Olenin je spočetka mislil, da bo utrujena, hrabra kavkaška četa, katere član je bil, povsod, posebno pa od kazakov, vojnih tovarišev, sprejeta z veseljem, in zato ga je osupnil takšen sprejem. Ne da bi se razburjal nad tem, je hotel pojasniti, da hoče plačati za stanovanje, a stara mu ni pustila izgovoriti.

„Po kaj si prišel? Kaj te je grdobe treba? Ti s tvojim oskubljenim rilcem! Le čakaj, da pride gospodar, on ti že pokaže tvoj prostor! Ne potrebujem tvojih umazanih denarjev! Kako pak! Kaj takega se ni bilo! S svojim grdim tobakom mi bo zakadil dom, potem pa hoče plačati denarje. Take gnusobe se ni bilo ni-

koli! Razstrelili naj bi ti srce v životu!“ se je drla in prekinjala Olenina.

„Kakor je videti, ima Vanjuša prav!“ si je mislil Olenin. „Tatar je spodobnejši.“

In spremljan od zmerjanja matere Ulitke, je šel iz izbe. V tem trenutku je Marjanka, kakor je bila: v sami srajci, a obraz že gor do oči zavezan z belo ruto, nepričakovano smuknila mimo njega iz veže. Z bosiimi nogami brzo bijoč po stopnicah je stekla dol; potem se je ustavila, se s smejaajočimi očmi hlastno ozrla na mladega moža in izginila za vogalom hiše.

Trdna, mladostna hoja, plahi pogled svetlih oči izpod bele rute in pravilnost krepke postave lepega dekleta je Olenina zdaj še bolj zadela. „To mora biti ona,“ je pomislil. In zdaj je mislil še manje na stanovanje in, vedno se oziraje za Marjanko, je prišel k Vanjuši.

„Da, dekle je tudi tak divjak!“ je dejal Vanjuša, ki je imel še vedno svoj križ z vozom, a je bil že malo boljše volje. „Kakor žrebč na stepi! La femme!“ je dostavil s povzdignjenim, slovesnim glasom in se zasmejaval.

(Dalje.)

ki se sicer tako radi solzijo. Pač pa so vendar enkrat spoznali, da narodnim voditeljem „vsled pritiska razmer“ ni možno vsega doseči. Če bi mi hoteli biti zlobni, bi s prav isto pravico, kakor je tržaski dnevniki napadali dr. Šusteršiča, da je izdal Stajerca in Korošce, in dr. Gregorčiča, da je izdal Goricihane, smeli trdit, da je dr. Laginja izdal istrske ne samo Slovence, pač pa tudi Hrvate. Zopet imamo en dokaz, da so razmere veliko močnejše, kakor puble fraze in solzarska politika tržaskega dnevnika.

Umejemoz prizadevanje „Slovenca“, da bi dra. Laginja potisnil v paralelo z drom. Šusteršičem in drom. Gregorčičem, ali z drugimi besedami, da bi s svitlim scitom značajnosti, rodoljubja in modrosti voditelja istrskih Hrvatov pokrtil zmote in grehe na škodo našega naroda, ki sta jih storila dr. Šusteršič in dr. Gregorčič ob volilni reformi za državni, oziroma za deželni zbor goriški. Poskus te paralele je pa le repriza poskusa, ki ga je uprizorila „Gorica“ v obrambo famoznega novega volilnega reda za Goriško, ki sta ga dogovorila dr. Pajer in dr. Gregorčič. Ali, kakor je temeljito ponesrečila premijera v „Gorici“ tako je ponesrečila tudi repriza v „Slovencu“.

Pred vsem se moramo zavarovati proti podtikanju kakor da se mi le glede Istre sklicujemo na „pritisak razmer“, a ne priznavamo tega glede državnozbornske in goriške volilne reforme. Tudi mi znamo računati z razmerami in nismo nikakor proti zdravemu oportunitizmu, proti takemu namreč, ki hoče dosežati narodno korist in ki ne pozna oziroma nikako strankino korist. Takov oportunitizem je na strani dra. Laginje, ni pa bil na strani dra. Šusteršiča in dra. Gregorčiča.

Glede državnozbornske volitve smo lahko povsem kratki. Dr. Šusteršič ni hotel delati na to, da bi se na Koroškem mesta in industrijalni kraj izločili iz skupine kmečkih občin in je s tem spravljem v nevarnost edini mandat, ki ga imajo koroški Slovenci. Zahtevano, da bi se tudi na Koroškem mesta izločila iz skupine kmečkih občin, je bilo zastopati tem laglje, ker se je tako faktično zgodilo v drugih provincijah. A zakaj se dr. Šusteršič ni zavzemal za to zahtevano, ki je za koroške Slovence naravnost življenjske važnosti? Morda iz oziroma na narodno korist? Tega si menda ne bo upal trditi niti „Slovenec“ sam. Razlogi, ki so vodili dra. Šusteršiča, so na dani, so — strankarske naravi. Računal je namreč, da bi tako ločitev — ako bi se zavzel zanjo na Koroškem — moral priporočati tudi na Kranjskem, vsled česar bi tudi kranjska mesta dobila par svojih mandator. To pa je šlo v navskrižje z njegovimi strankarskimi interesi na Kranjskem. Hotel je svoji stranki ojačati pozicijo s tem, da jej osigura vse kranjske mandate, kar pa je bilo zopet možno le s tem, da so ostala mesta priključena kmečkim občinam, kjer se mestni glasovi utaplajo v morju tišočev glasov kmečkih občin. Pri dru. Šusteršiču je torej ozir na stranko korist nadvladoval ozir na skupno narodno korist. Takov oportunitizem odklanjamo mi in ga ne opraviluje niti „pritisak razmer“.

Jednako je tudi dr. Gregorčič ob sklepanju volilne reforme za Goriško podredil narodno korist svoji strankarski koristi, dočim ima dr. Laginja le korist naroda pred očmi. Razlika med postopanjem dra. Lanje in onim dra. Gregorčiča je ne le velikanska, ampak tudi jasna, eklatantna. Ta razlika nam stopa pred oči, ako si damo odgovora na vprašanje: koliko so goriški Slovenci na boljsem po Gregorčičevi reformi in koliko pridobje istrski Hrvatje in Slovenci po kompromisu?!!

Odgovor je kratak: istrski dogovor ne prinaša še popolne pravice, ali je velik korak na bolje; goriški Slovenci pa so tam, kjer so bili pred reformo. V Istri se že numerično razmerje med poslanci obeh narodnosti nerazmerno zboljša za nas, še pomembnejša pa bo sprememba v položaju naših v meritornem, stvarnem, kvalitativnem pogledu. Italijani v Istri imajo dati iz rok sukno in škarje, ki so ju doslej rabili poljubno, in se bo odslej krojilo le v sporazumljenju po načelu: dam, če mi daš! Istrski kompromis jamči, da ne bodo mogli Italijani ničesar sklepati na škodo Slovanov ne na kulturnem, ne na šolskem, ne na polju deželne kulture, ne v občinskih stvarih. Dočim so doslej Italijani svobodno uveljavljali svojo voljo tako v deželnem zboru kakor v odboru, bo pa odslej Hrvatom in Slovanom dana možnost, da bodo preprečili vsaki sovražem jim sklep! Iz kratka: istrski Hrvatje in Slovenci stopijo iz stanja popolne obnemoglosti in brezpravnosti v položaj, da bodo mogli izdatno braniti svoje vsestranske koristi. Pa še nekaj, kar je neprecenljive važnosti: narod naš v Istri dobi sredstev in oddihljaja za delo v svojo kulturno in gospodarsko povzdigo. Rekli smo že, da istrski kompromis ne prinaša še vsega, do česar imamo pravico in kar moramo doseči prej ali slej, ali to je neutajljivo, da vspeh dra. Laginje in tovarišev pomenja velik korak na bolje!

Tega pa se pač ne more reči o Gregorčičevi volilni reformi na Goriškem. V čem se je stanje obrnilo na bolje? V numerič-

nem razmerju ne, ker je ostalo pri starem. Na kake kavltele proti majoriziranju od strani Italijanov pa tudi ni mislil dr. Gregorčič. In če bi se zgodilo, kar se je že zgodilo (in kar je imelo toli tragične posledice za pokojnega sicer blagega nadškofa Zorna) in kar bi se tudi v bodoče moglo zgoditi pod „pritisakom razmer“, da bi prišel namreč v zbornico tudi nadškof, potem bo mogel deželni zbor lukrepati brez vsacega obzira na zastopnike — večine prebivalstva v deželi in na neizmerno škodo tega poslednjega! Novi volilni red za Goriško ni prinesel torej za Slovence nikakega popoboljšanja, marveč poslabšanje za njihovo bodočnost.

Ko goriški Slovenci dosežejo svoj veliki cilj, ki ga morajo imeti pred očmi, ko preide namreč mesto Gorica v njihove roke, kar se mora zgoditi, ker celo Furlani sami priznavajo, da Gorica pripada slovenskemu delu dežele, tedaj jim odpade velika pridobitev, ki bi jim bila gotova, da se ni dr. Gregorčič zapel v Pajerjeve mreže in privolil, da se mesto goriško priklupi za deželnozbornske volitve furlanskim miestcem. Zastopstvo, ki bi je Gorica morala imeti v deželnem zboru, bi z mestom vred prišlo v slovenske roke. Ta pridobitev je izgubljena za nedogledne čase, ker je dr. Gregorčič ob sklepanju volilne reforme radi svoje in svoje stranke pozicije žrtvoval interese naroda. Še več! S priključjenjem mesta goriškega furlanskim miestcem je dr. Gregorčič izdal celo interes svojih istomišljenikov v Furlaniji. Da ni bilo tega priključje, bi danes — kakor kažejo ravnokar izvršene volitve — klerikalci zastopali furlanska mesta. Tako pa jih zastopajo in jih bodo zastopali italijanski liberalci. Mi vemo tudi, da so bili vodje furlanskih klerikalcev razsrjeni na dra. Gregorčiča radi volilne reforme.

Stvar stoji torej tako: v Istri velik korak na prej po katerem se pozicija Hrvatov in Slovencev utrdi, korak iz zanemarjenosti in brezpravnosti nasproti boljši bodočnosti in enakopravnosti. Na Goriškem pa še celo nazadovanje. Goriška volilna reforma pomenja izdajstvo na škodo pozicije goriških Slovencev. Preko te resnice ne pomorejo „Slovencu“ vsi neslani dvotipi na našo adresu, ki pa imajo le ta efekt, da se jim mi — smejemo! Z volilno reformo v Istri je dr. Laginja tako vzvišen nad dra. Šusteršičem in drom. Gregorčičem, da more le skrajna drznost postavljati prvega v paralelo s tema poslednjima. Dr. Laginja ni šel za dra. Gregorčičem, marveč je šel svojo pot navgor, ki mu jo je diktiralo čisto rodoljubje, ki ne pozna ne osebne ne — strankarske koristi.

Repriza v „Slovencu“ je ravno tako ponesrečila avktorjem na škodo kakor premijera v „Gorici“. Dr. Laginja ne hodi ne za dra. Šusteršičem in ne za dra. Gregorčičem, pač bi bilo želeti v pravem interesu naroda slovensko-hrvatskega, da bi dra. Šusteršič in dra. Gregorčič hodila po poti za dra. Laginjo!!

Jezikovno vprašanje v Dalmaciji.

Zadarski „Narodni List“ poroča z Dunaja, da se je te dni v ministrskem predsedstvu vršilo med ministrskim predsednikom baronom Beckom, voditeljem dalmatinskega namestništva, dvornim svetnikom Tončičem, podpredsednikom zaderskega finančnega ravateljstva Hočevarjem posvetovanje radi dalmatinskega jezikovnega vprašanja. Vspeh konferencie še ni znan, toda iz govoric, došlih v javnost, se zamore posneti, da vlada res namerava rešiti to vprašanje.

Železnica Donava-Jadransko morje.

„Corriere d'Italia“ poroča, da je francoska vlada že naznanila vevlastim, da bo pomagala Srbiji izposlovati koncesijo za gradnjo železnice Donava - Jadransko morje. Omenjeni list pravi tudi, da v sindikat te železnice stopi tudi največji italijanski bančni zavod „Banca d'Italia“ in še nekoliko drugih italijanskih manjih denarnih zavodov. Sama vlada pozivlja omenjene zavode, naj sodelujejo na tem podjetju skupno z francoskimi bankami, češ, da ima Italija gospodarski in politični interes na tem, da se njeni kapitalisti vdeležujejo velikih podjetij na Balkanu.

Hrvatska.

Eksekutivni odbor hrvatsko-srbske koalcije
se je konstituiral. Predsednikom je bil izvoljen dr. Vladimír Nikolí Podrinski, zapisničarjem dr. Šurmin in dr. Šišič.

Frankov odstop.

Po Frankovem odstopu je bil izvoljen predsednikom starčevićanske stranke dr. David Starčević, podpredsednikom dr. Mile Starčević, tajnikom pa dr. Horvat. Ob enem je dr. Frank izjavil, da izroči uredništvo „Hrv. Prava“ Mili Starčeviću in Pavletiču. Frank je beje odstopil radi tega, ker se je bilo bati razdora v stranki sami.

Ožje volitve za sabor.

Na ožjih volitvah za sabor minolega torka se je štvelo poslancev srbske samostalne stranke povišalo za štiri. Radikalni Srbi, ki so bili upali dobiti dva mandata, so v vseh 5 volilnih okrajih propadli. Vspeh teh volitev dopolnjuje torej sijaj zmage hrvatsko-srbske koalcije. Le-ta se sestavlja iz: 23 pravašev, 19 samostalnih Srbov, 9 članov avtonomnega kluba, 4 naprednjakov in 1 brez stranke, skupno torej 56 členov.

Ogrska.

Obsodba radi dogodkov v Černovi.

Kazenska razprava o znanih krvavih dogodkih v Černovi je končana in v sredo je bila proglašena obsodba. Obsojeni so bili vsi obtoženci, razun desetorice. Ivan Javorka je obsojen na dve leti težke ječe. Sestra znanega slovaškega mučenika župnika Hlinke je obsojena na triletni zapor in je bila takoj odvedena v zapor. Ostali so obsojeni v ječe med enim in dvemi leti. Branitelji obsojenih so vložili utoke radi previsoko, državni pravdnik pa radi preblago odmerjene kazni. Tistim pa, ki so dali — o čemer bomo še govorili — brez vzroka streljati na nedolžne žrtve, se gotovo ne skrivi noben las. To je madjarska justica! Madjari napenjajo žico do skrajnosti, ali pride čas, ko žica počni in potem pride čas temeljitega obračuna za Madjare, saj se že danes zgraža ves civilizovan in humani svet nad zločine njihove — justice!!

Rusija.

Pomiloščenje Steslja.

Zdravje generala Steslja se je po obsodbi tako poslabšalo, da bi težko preživel desetletni zapor. Zato je prosil carja, naj ga pomilosti, da se zamore zdraviti.

Drobne politične vesti.

Sklicanje kranjskega deželneega zborna. „Narodni Listy“ javljajo iz zanesljivega vira, da bosta deželna zborna moravski in kranjski sklicana še tekom tega meseca. Z ozirom na to se sestane državni zbor še le meseca aprila.

Cesar na velikih vojaških vajah. Velikih jesenskih vojaških vaj v Zapadni Ogrski se cesar udeleži osebno. Za časa vaj bo cesar bival v Vesprimu v škofjski palači.

„Orient-Rundschau“ odvezet poštni debit za Bosno. Bosansko-hercegovska vlada je odzvela poštni debit za Bosno in Hercegovino perijodičnemu listu „Orient-Rundschau“, ki izhaja na Dunaju.

Druga protupoljska predloga v Pruski. Iz Berolina poročajo, da predloži vlada pruski poslanski zbornici drugi protipoljski zakonski načrt, s katerim se ima preprečavati parceliranje posestev v poljskih pokrajinah.

Dnevne vesti.

P. n. gg. odborniki političnega društva „Edinost“ se najuljudneje vabijo k odborovi seji, ki se vrši v soboto dne 14. t. m. ob 7. uri zvečer v pisarni gg. dr. Gregorin-a in doktorja Slavika. Predsedništvo.

Javni shod v Gropadi. V nedeljo ob 3 uri popoldne se bo vršil v Gropadi v prostorih g. Milkoviča javen shod, na katerem bo poročal g. državni poslanec dr. Rybár o tamošnjem šolskem vprašanju.

Prvi koncert Dimitrija Slavjanskega-Agrenjev bo, kakor že naznanjeno v petek 20. t. m., drugi pa v nedeljo dne 22. t. m. Za oba koncerta vlada, kakor čujemo veliko zanimanje; ni se temu pač čuditi, saj Slavjanski je nam star znanec. Videli ga bomo te dni žalibog zadnjikrat, ker hoče Slavjanski s tem-le svojim turnéjem zaključiti svoje slavno petdesetletno umetniško delovanje. Jutri objavimo bogati vspreled obeh koncertov.

Ni bilo treba! Gospod Gorenjec, lastnik slovenske knjigarne v ulici Valdirivo, je dal očistiti blato, ki so ga lahonski kulturnosci nametali na slovensko tablo nad vratni knjigarne. Mi pa bi bili lepo pustili blato v dokaz 2000 letne lahonske — bruture!

P. S. Kakor se nam poroča, se lahonski hišni postniki — že ob oddajanju prtičnih prostorov zavarujejo proti eventualnim slovenskim napisom!

Po našem mnenju je to postopanje zelo drzno, a je ob enem tudi — smešno. Slovani bodo s tem le prisiljeni nametati prostore le v hišah Slovanov in — pametnih Neslovanom. Le nadaljujte lahonskihi — tudi „Narodni dom“ je navstal vsled vašega pritiska!

Nova razprodaja našega lista je v ul. Caserma št. 11.

Nevročljive pošne pošiljatve. C. kr. poštno in brzajavno ravnateljstvo nam je doposlalo seznam tistih priporočenih in navadnih pošnih pošiljatev, ki so bila meseca februarja 1908 v oddelku za nevročljive pošne pošiljatve v Trstu odprte in ki so jim odpošiljateljji neznani. Ta seznam bo priobčen v polnem obsegu v tukajšnjem uradnem listu.

Znižane voznine za krmo. Ministersko predsedstvo razglša: Povodom bede, navstale valed raznih elementarnih katastrof v minolemu letu v več okrajeh Kranjske in Istre, so avstrijske državne železnice, in druge v njih obratu nahajajoče se lokalne železnice dovolile olajšave v cenah za prevažanje najvažnejših krmil, ako jih naročajo občine, ki trpe bedo.

Potres. Sismografični (potresni) aparati tukajšnjega pomorska observatorja so včeraj

zjutraj zaznamenjali bližnji potres. Začel je ob 10 30' 14''; dosegel je maksimum ob 10 31' 31'' in končal 11 20' 6''.

Pošta za avstrijske vojne ladije. Pisemsko pošto za avstrijske vojne ladije se bode odpošiljalo od pošnega urada v Trstu 1 v Gibraltar vsak dan od 15. do 21. t. m. ob 5.26 pop.; potem v Malago vsak dan od 22. do 28. t. m. ob isti uri.

Izredni občni zbor Dramatičnega društva v Trstu se vrši nocoj ob 8. uri v dvoran „Trgovsko-obrtne zadruge“, via S. Francesco št. 2. Na dnevnem redu je proračun za prihodnjo sezono. Ker je zborovanje velike važnosti, naj se ga blagovolé vdeležiti gg. člani polnoštevila.

Tržaška mala kronika.

Hijene pogorišča. Predvčeršnjim zjutraj okolo 10. ure je izbruhnil požar v skladišču pohištva Viktorija Vossila v ul. Cavana. Ogenj je bil kmalu premagan, a večjo škodo je še storila voda, ki je pokvarila vse mobilje, tako da je imel gospodar — sicer zavarovan — škodo čez 10000 K.

Redarji so pa aretirali nekega Petra S. iz Sežane, ki je hotel vkrasti nekoliko predmetov, ki so ležali na kupu pred pogoriščem.

Tatovi polenovke. Včeraj zjutraj okolo 4. ure je bil aretiran Josip Č., iz Pulja, ker je bil ravnokar vkradel dve polenovki na krovu lloydovega parnika Galatea, ki je zasidran ob Josipinovem pomolu. Pridržali so ga na razpolago sodišču.

Koledar [in vreme.] — Danes: Evfrazija dev. — Jutri: Matilda vdova. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 11° Cels. Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno, spremenljivo. Zmerni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. Počasno razjasenje.

Porotno sodišče

Radi zločina umora.

Ko je zvečer dne 11. septembra 1904. okolo 9 in pol ure šel zidar Fran Decina, doma iz Rovere della Luna (na Trentinskem), po glavni openski cesti, ki vodi skozi vas v Sežano, je bil naenkrat napaden od nekega individua in ranjen z nožem na desni strani vratu. Decina je utegnil le zakričati: „Na pomoč, Jezus Marija!“ in po par korakih selje zgrudil mrtev na tla.

V tem trenutku, ko se je vršil umor, šla sta po tej poti Fran Bratos, oče in sin, ki sta videla, kako je napadalec nekaj časa zalezoval svojo žrtev, se potem nji urno približal od zadev in zadel ji smrtno rano. Ko sta videla, da se je napadenec zgrudil na tla, zdirjala sta za ubijalcem, da ga ulovita; toda isti je ušel. Med begom je pa zgubil čepico in še malo naprej bodalo, dolg 12 cm, ki je imel krvave sledi.

Čepico so spoznali kakor lastnino nekega delavca, Marka Filipoviča; ali izvedelo se je tudi, da ravno v isti noči, ko se je vršil zločin, je bil Filipovič zamenil v šali svojo čepico z ono nekega hrvatskega delavca, ki je stanoval pri Ivanu Ravberju blizu Opčin.

Šli so po njega, a isti je bil že izginil koj drugo jutro neznanu kam.

Dolgo se ni vedelo nič o tem delavcu, dokler ni lanskega leta žandarmerija v Kolbritzu na Koroškem poizvedela potom nekega Ant. Peternela, da je isti tačas delal pri gradnji tamošnje železnice. Tako so ga aretirali. Bil je isti današnji obtoženec Ivan Vukelič, 25-leten zidar, doma iz Grmčica pri Cerkenicah na Hrvatskem.

Obravnava se je vršila včeraj red porotniki. Predsedoval je sodni svetnik Clarici, prisednika sta bila svet. Parisini in taj. Comel; obtožbo je zastopal namest. drž. pravdnik dr. Zumin; braniil je odvetnik Petronio.

Obtoženec je tajil, da bi bil on oni ubijalec in trdil, da on tedaj sploh ni bil na Opčinab. Tedaj da je delal v Bosni, ne da bi znal povedati kje.

Predsednik mu je pokazal čepico, ki se nahaja v sodni shrambi, obtoženec je zanikal, da bi bila ista njegova.

Zaslišane priče so bile v protislovju in nihče ni spoznal v obtoženem onega Vukeliča iz Opčin, razun Katerine Sosič, ki pravi: „Zdi se mi, da je on“ in potem: „Da, da, sam prav gotove“.

Izvedena zdravnik dr. Xydias in Pashovich sta izrekla na podlagi svojega petmesečnega opazovanja, da je obtoženec sicer duševno abnormalen, ne da bi se dalo pa najti v njem znake epilepsije; nikakor ni bolan na umu. Zdravniška pericija pravi, da je bil nož zaboden s silnim udarcem, prebodel zadnji vratni členek in prerezal srčno žilo nad desno ključnico. Niti najhitrejša pomoč bi ne bila mogla rešiti umorjenca.

Sodni dvor je sestavil dve vprašanji na porotnike, prvo glede umora, drugo glede uboja.

Javni obtožitelj je skusil dokazati istovetnost morilca z današnjim obtožencem, dočim je branitelj svaril porotnike pred sodbo, ki bi se oprala na golem dozvedanju.

Porotniki so se po resumeju predsednika umaknili v posvetovalnico, kjer so ostali čez uro. Prvi porotnik je potem prečital verdikt, s katerim se je prvo vprašanje glede umora zanikalo z 9 ne in 3 da in drugo vprašanje glede uboja tudi zanikalo s 7 ne in 5 da.

Na podlagi tega pravoreka je sodni dvor oprostil obtoženca.

Obravnava je pričela ob 9. zjutraj in trajala s presledkom 3 ur do 8 in pol zvečer.

Danes nadaljuje obravnava radi zločina umora, ki je bila prekinjena predčerašnjim.

Naše gledališče. DEBORA.

(K uprizoritvi v nedeljo dne 15. t. m.) Glavna figura v igri je Debora, mlada, lepa judinja, ki se je vnela v strastni ljubezni za kristjana Jožefa, ki trpi za to svojo ljubezen neizmerno muke, in ki slednjič iz težkega boja s seboj samo, boja med ljubeznijo in sovraštvom, blagoslovom in prokletstvom, izide zmagoslavno — plemenita, vzvišena junakinja. Vloga Debore je silno hvaležna; do mogočnih dramatičnih momentov se popenja, krasni efekte si dajo doseči ž njo. Mila, nežna v ljubezni — divja, strašna v sovraštvu; uboga, trpeča ženska na eni strani, ponosna, mirna heroinja na drugi — tako stoji pred nami Debora v odsevu idealne luči, s katero jo je obsvetil pesnik.

V dno duše pretrese gledalca njena strašna kletev, ki jo izreče nad Jožefom: Potikaj se po zemlji, kakor mi, Naj svet te zaničuje, kakor nas. Prokleta zemlja, katero boš oral. Z nevero naj poplača ti nevero! Prokletstvo! v tretji rod prokletstvo! Kakor govoril rod je moj na gori Ebal. Izrekam trikrat: Amen, amen, amen!

Na koncu igre pa se vzdignejo njene roke v blagoslov njega, ki ga je nekoč prokletela, izginil je iz njenega srca ves srd in vse sovraštvo.

Le do ljudi ljubezni večna iskra Mrli še v pepeliščici svojih prs.

Igralka takega zanosa, temperameta in take silne izrazitosti kakor jo ima Danilova, more res napraviti iz Debore nekaj sijajnega, in ne prištevajo ona Debore zaman med svoje najlepše kreacije. V Ljubljani je dosegla v tej vlogi svoječasno prave triumfe.

(Dalje jutri.)

Društvene vesti.

Tržaška podružnica „Slovenskega plan. društva“ vabi vse svoje člane in njih obitelji na celodnevni izlet, ki ga priredi v nedeljo dne 15. marca v Oglej. Vspored: odhod iz Trsta ob 5.47 uri zjutraj za južno železnico do Villa Vicentina, poteka peš skozi Monastero v Oglej. Obisk muzeja itd. Povrat zvečer (reditelj zmeta Dr. M. Pretnar).

V slučaju neugodnega vremena se izlet preselilo na prihodnjo nedeljo dne 22. marca. **Pevski zbor bratovščine sv. Cirila in Metodija** pri sv. Jakobu pozivlja pevca na postvetovanje, ki se bo vršilo danes v petek 13. t. m. ob 8 in pol uri zvečer v lastnih prostorih. Pevski zbor se preseli z dnem 15. t. m. v Prelovo hišo blizu cerkve, kjer je bil poprej redarstveni komisariat. Pevske vaje se bodo vršile ob sredah in petkah od 8 do 10. ure zvečer. Vsprejemajo se tudi nove moči. Kdor želi pristopiti, naj se zgleda ob pevski vaji.

Slov. akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju bo imelo danes svoj IV. redni občni zbor ob 7 in pol uri zvečer v restavraciji „Zum grünen Tor“, VII. Lerchenfelderstrasse 14.

Darovi.

Zavodu sv. Nikolaja so v mesecu februarju doposlali sledeči č. gg. in korporacije: Njega Jasnost princ Hohenlohe, c. kr. namestnik K 100, Pos. v Laškem potoku, občina Selce pri Škofji Loki, občina Zagorje ob Savi po 20 K, Zapanstva: sv. Peter na Krasu, Avče, Osek, Honec. Šempas pri Gorici po 10 K, Schweiger Fr., dekan Leskove Župnik v Dolini, Ulčnik župnik Dolič (Stajersku), J. Kalan, župnik po ured. „Zarje“ po 10 K, Pirh Josipina, Filer Vsc-lav žup. Dole pri Litiji po 5 K, Kušar župnik Mengeš 7 K, Istinič podpornina, Janšek Ed. župnik sv. Marjeta, Preskar župnik Kap-le 3 K, Hiti župnik Inica, Župančič J. žup. Žužemberk, Debevc J. žup. Budanje po 2 K, Poljak M. žup. Ajdovec 1 K. Odbor se ne mora dostojno zahvaliti blagim dobrotnikom, ki so zopet pomagali zavodu, da si je spet opomogel. Posebno zahvalo izreka njega Jasnosti princu Hohenlohe, ki je naklonil zavodu izdatno svoto in pokazal s tem, kako cenijo človekoljubne namene te naprave. Izgled g. namestnika naj pridobi zavodu med našim občinstvom tiste naklonjenosti, ki jo je isti v resnici vreden! Odbor.

„Na praznovanju 10 letnice poroke Andreja Grgiča (županov) v Bazovici se je nabralo v ožjem krogu za ustanovljavačo se ljud. knjižnico K 5.60, za kar se akad. dr. „Balkan“ najtopleje zahvaljuje.“

Književnost in umetnost

157. odborova seja „Maticе Sloven-ske“ dne 2. sušca 1908. Predsednik javi, da je Matica dobila pravdo z g. prof. Jesenkom o naknadnem povračilu realiziranih kuponov nekaterih delnic „Nar. tiskarne“, a da je g. prof. Jesenko vložil priziv. Sprejet je bil predlog gospodarskega odseka, da se naj še

v prejšnji dobi nastali in letos narasli deficit pokrije s posojilom iz knjižice ljubljanske mestne hranilnice; to posojilo se z obrestmi vred amortizuje vsako leto iz tekočih prejemkov. V isto vrsto se hrvačkim členom članarina poviša na 3 K. Obseg knjig za l. 1908 se spravi v sklad z gnotnimi sredstvi, njih število ostane isto, le Letopis bo začasno opustiti. — G. E. Kristana drama „Kato Vranković“ se vsprejme, istotako g. V. Nazora istrska priča „Veli Jože“ ter g. prof. Šantlne ilustracije za ta spis. Načelo ma se vsprejmejo v knjižni program glavna dela Shakespearjeva, pred vsem g. O. Zupančiča prevod „Sen presne noči“, nadalje Dostoevskega „Spomini iz mrtvaške hiše“ v prevodu g. Vl. Levstika. Za prihodnja leta pride v poštev monografija iz Vrhovčevih spisov, na pr. po francoski dobi, izdanje starejših pesnikov kakor Svetličiča, Ledinskega, Trstenjaka.

Vesti iz Goriške.

Gledališka predstava v „Trgovskem domu“ v Gorici. Jutri zvečer priredi „Nar. Prosveta“ z gostovanjem tržaškega slovenskega gledališča in gospe Danilove iz Ljubljane veliko gledališko predstavo. Uprizorita se: Iv. Turge-njeva drama v dveh dejanjih „Tuji kruh“ in A. Čehova groteska „Medved“. V obeh igrah nastopi gospa Danilova v glavni ženski vlogi. Sodelujejo prve moči tržaškega sloven-skega gledališča. Režijo vodi režiser Ve-rovšek, ki bo igral glavno vlogo v „Tu-jem kruhu“, starega Kuzovkina, ki spada med njegove parade-vloge.

S „Tujim kruhom“ je doseglo tržaško slovensko gledališče na svojem odru velik umetniški uspeh. Celó laški in nemški listi so prinesli ob tej priliki laskave ocene in na-glašali, da je drama bila podana v pristnem ruskem duhu.

Predstava začne točno ob 8. uri. Cene prostorov so iste kakor na zadnjem gostova-nju tržaškega gledališča. Gledališki listi (pro-grami) se bodo delili na predstavi brez-plačno.

x Irredente pa le ni! Videmska fili-jalka irredentističnega draštva „Trento-Trieste“ izdala je nastopni oklic in je poplavlila z njim vas Furlanijo:

„Pred 36 leti je umrl Giuseppe Mazzini. Nad grobom njega, ki je s svojim žarečim umom prerodil narod, se klanjajo tinliki vseh, ki so jim v neumornem in gorečem delovanju sveti spomini na minole dogodke. Spominjajmo se, da, kakor udje ene družine nimajo veselja pri domači mizi, a ko je le en člen o d- soten, katerega so jej je iztrgalo iz na-ročja, tako se tudi vi ne morete radovati in mirno počivati, dokler je le še ena ped zem-lje, v kateri doni vaš jezik, odtrgana iz ma-terinega objema. Spominjajmo se in delajmo! Obramba laške narodnosti dandanes ni več s krvjo namočena, a mora biti trajna in ne-umorna! Podpirajmo naše brate, boreče se zanjo!

x Javna ura na Kurnu je že več me-secev vsa razbita. Razni listi so ponovno po-zivali magistrat, naj jo popravi ali pa od-strepi, ker v takim pokvarjenem stanju dela le sramoto mestu. V torek zvečer je poročal dr. Bramo v seji, da so stroški za nje po-pravo proračunjeni na 120 kron ter da nje razsvetljava s plinom stane mesto na leto 60 kron. Dr. Pinacig je menil, da tista ura ne dela lepe figure, ker je neestetična, Ciani pa, da je finančni odsek mislil na odpravo ure, ker so stroški za nje vedno popravljane veliki; dr. Bader je nasprotoval temu, ker je ura potrebna za potnike na državno postajo; župan je pripomnil, da je ura razpostavljena otročajem in drugim, mestu nenaklonjenim po-jedincem, na kar je pripomnil dr. Pinacig, da je ta ura tarča za male in velike pračarje, da je nepotrebna in prava izzivalnica. Raz-pravljalo se je o tej nesrečni uri še dalje, dokler ni izgubil župan potrpljenje in stavil na glasovanje predlog za nje popravo in vzdrževanje, ki je bil vsprejet. — Ta raz-prava za trošek nekaj bournih kron, je ve-le-karakteristična za naše mestno gospodarstvo. Radi par kronic se slavni mestni očetje pre-pirajo celo uro, ko pa gre za tisočake in ti-sočake, jim zadostuje par minut, da jih do-voljuje brez najmanjšega prigovora.

Iz Sežane. Prosimo, da blagovolite po-praviti sledeče tiskovne pomote, ki so se uri-nile v zadnji objavi darov za zabavni večer sv. Cirila in Metodija v Sežani; namreč: V „Edinosti“ je bilo objavljeno: gđc. Cazarura 80 st., mora se pa glasiti, da je gospica pre-plačala 3.40 K. Obitelj Mahorčič je darovala 4 K in ne 2 K, kot je bilo objavljeno, 2 K je daroval g. kapelan Križman in ne Kuzman.

Dvorana za sodbene dražbe ulica Sanita 23-25 prtiličje. Te dni bo od 9. ure zjutraj oziroma od 3. ure popoldne dražba sledečih predmetov: Vsaokovrstno pohištvo za prenočišča ka-kor n. pr. ogledala, divani, etageres, ure, več okroglih miz, stolic iz indijskega trsta, led-e-nice, postrežne mize, več postelj, žimnice, vzmeti, umivalniki, nočne mize, chiffoniers z enim zapiralom, obešala, več izbranih slik, omare s predali, velike omare, trumeau, naslonjači, pečna okrilja, stekla, porcelani itd. itd.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva
- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -
Peter Jeraj
TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13
ter vogal ulice sv. Katarina.

Dr. Fran Korsano
specijalist za sifilitične in kožne bolezni
ima svoj ambulatorij
v Trstu, v ulici San Nicoló št. 9
(nad Jadransko Banko)
Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop

∴ Tovarniškega ∴
uradnika
veščega slovenskega, laškega in nemškega jezika, se sprejme pod ugodnimi pogoji. Ponudbe s prepisi spričeval naj se pošljejo pod „T. u.“ na Upravništvo „Edinosti“.

Nova prodajalnica
z veliko izbero hišnih in kuhinjskih predmetov
po najzmernejših cenah.
Vincenz Pibrouz, junior
ulica delle Poste št. 3.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteta: **Graške Poulards**. Cene dogovorne. — Postrežba na dom.
Ulica Campanile št. 15.

Proda se hiša
jako pripravna za trgovino v Gra-hovem ob novi železnici, pet minut od postaje. Hiša je enonadstropna z vrdom, pripravna posebno za obrtnike ali tr-go-vce. Prodajalni pogoji zelo ugodni. Natančnejša pojasnila daje lastnik ∴∴∴

FRANG GROBATH
trgovec v Kranju.

Rodoljubi! Širite „Edinost“!

Skladišče izgotovljenih oblek in izdelanih kosov za ženske obleke
A. Fonda, Trst
31 — ulica Barriera vecchia — 31
SLOVENC! ne zamudite obiskati skladišče, kjer najdete blago po jako nizkih cenah.

Prilika! V prodajalnici izgotovljenih oblek in krojačinci
M. FARCHI, Trst
ul. Giacinto Gallina št. 8 (Prej v ul. delle Legna)
prodaja oblek, površnikov, paletot in hlač
Najfineje blago.
Cene šudovito nizke!

Parobrodna družba Severno-nemški Lloyd-Bremen
(NORDDEUTSCHER LLOYD -- BREMEN)
Redne parobrodne črte iz Bremena v Neg, York, Baltimore, Galveston, Buenos Airj kakor tudi po pristaniščih južne Azl Avstrallije itd. itd.
Parobrodi nemškega severnega Lloyda:
178 velikanskih brzih parnikov, z dvema vi-jakoma za transoceanske vožnje, od katerih 30 s 15-000 ton.; 11 velikih parobrodov za prevažanje blaga; 2 velika parnika za vež-banje; 37 velikih parnikov za vožnje po evropskih morjih; 11 velikih najmodernih parnikov v delu; 156 manjših parobrodov. Vsega skupaj 395 parnikov, od katerih 172 brzih, opremljeni z modernim komfortom,
BRZI PARNIKI
ki preplovejo ocean v 5-6 dneh.
470 agencij v prvih svetovnih praniščih. Cene nizke, hrana dobra.

Za informacije in pojasnila obrniti se na
F. STUMPE Glavni zastopnik v Trstu
Piazza Giuseppina 1.
TELEFON št. 20-68.

Mestni pometači goriški so navadno na svojem delu vsi razčepani in umazani ter opravljajo svojo službo več ko površno.

Društvo prodajalcev tobaka poslalo je v sredo jutraj v Lovrano k dunajskemu županu dr. Luegerju deputacijo, obstoječo iz predsednika Josipa Schwarz ter odbornikov Josipa Afrč in Josip pl. Posarelli.

Vesti iz Kranjske

Slovensko gledališče v Ljubljani. Intendanca slovenskega gledališča v Ljubljani je dovolila članom slovenske drame dve benešni predstavi z ozirom na dejstvo da je drama v letošnji sezoni na višku in da se je v letošnji sezoni podvojilo število novitet.

da so prve ure spanja boljše kakor zadnje; dokler človek mirno spi, so vse ure enako dobre.

MALI OGLASI.

Proda se se potrebščino za kako prodajalnico jestvin. Naslov: Marija Diedo ulica Sette Fontane št. 33, blizu Rocola. 368

Harmonij nov, stal je K 440 — tvrde Le-narcie, proda se takoj. Poizvedbe v gostilni Ličen, Rihenbergl. 359

Ugodna prilika! Proda se novi Singerjevi šivalni stroji, kupljeni na dražbi. 2-letca garancija gl. 32.—. Ulica S. Caterina 9, dvorišče, skladišče 1 A. 357

Proda se stabevo zemljišče na Greti pri glavni cesti. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 362

Sprejme se takoj vratarja s plačo, krojača ali penzionista. Oglasiti se Carducci 19, 1. 362

Vino olje in lesnike prodaja Martin Krajcar — Funtena (Vrsar) Istra. Na zahtevo pošilja tudi vzorce. 301

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov Izdiranje zobov brez vsake bolečine v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Cermák in G. Juscher TRST ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Mehanična delavnica: avtorizovana za napajavo vode in pitna GUIDO SAMBO Zastopnik odlikovane tovarne gramofonov Teodor Pichler

Namizna vina

ISTRSKI TERAN . . . stotink 72 PRISTNI viški OPOLO „ 80 V. s. facon burgundec, specialiteta tvrde

Vode so narasle po vsej Kranjski vsled zadnjega deževja in vsled tajanja snega. Vesti iz Štajerske. Neprevidna dekla. Petnajstletna dekla Marija Leskošek, ki je služila pri dr. Stikerju v Celju, je imela navado, da je drva v šte-dilniku polivala s petrolejem.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu Trsta in okolice, da je prevzel na svoje me dobro znano trgovino kolonijalnega blaga in jestvin

in jestvin v ulici Giulia št. 29 ter se toplo priporoča udani HUGO CZURDA.

solidno in elegantno po zmernih cenah Rafaele Italia TRST — Via Malcantone 7

ZALOGA POHIŠTVA TOVARN MIZARSKA ZADRUGA v GORICI-SOLKAN TRST VIA DEIRETTORII (ROSARIO) PALAČA MARENZI

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedijsko podjetje RUDOLF EXNER - TRST Telefon št. 847. - Via della Stazione št. 17. - Telefon št. 7

Tvrdba z lesom EMILIO SEGRÉ v Trstu je odprla sledeče podružnice: Riva Pescatori št. 8 (vogal ulice Annunziata)

Velika zaloga volnenih pogrinjaj Prešitih pogrinjaj lastnega izdelka Pokrivala, perilo, trliž, pletenine, zavese in preproge.

Prodajo se na tedenske ali mesečne obroke obleke in površnike za moške. Ulica Caserma 12, I. nad.

Prodaja se v Ajdovski hiša z go-tilno eno-nadstropna z več sobami in potrebnimi prostori jako v dobrem stanju. Cena primer-na. Več pove „Ins. odd. Edinosti“. 351

Po ugodni ceni se prodaja iz proste roke še novo hišo z vrtom gostilno. c. kr. pošto, tobakarno, prodajalno z mešanim blagom in žganih pijač na drobno.

Panificio Veneziano (BENEŠKA PEKARNA) TRST — ulica Conti št. 2 Izdeluje pravi higijeničen kruh po beneškem sistemu kakor tudi sladke biskotine

Hočete se pripraviti? obiščite velika skladišča Marije vdove Salarini ul. Poste Nuove 2 „Alla Città di Londra“

Prodajalnica jestvin Peter Peternel, Trst ulica Giulia 76. Prodaja: kava, riž, testenine, sladkor, moka, masla, milo, olje, sveže in suho sadje, kostanj, otrobi, sovija, liti.

Anton Černe, Trst ulica Benvenuto Cellini 2 Velika zaloga olja in kolonijalnega blaga Na željo pošilja tudi po deželi i. s. v vsaki množini pod povzajem ali brez. CENE ZMERNE.

„OLLA“ priznan kakor najboljša in neprekosljiva vrsta vseh gumijevih higijeničnih predmetov in ribnih mrežev DVELETHNA GARANCIA M. Gal — Trst, Corso 4.

Črevljarnica Baldinelli Eleganca, trpeznost, ekonomija. Sprejema se naročila po meri ter se izvršuje v 24. urah.

Andrej Gulič Trst, ulica Farneto št. 12 vogal ulice Gelsi Skladišče pohištva in tapetarij lastnega izdelka. SPECIJALITETA: Popolne sobe svetle ali temne, posamezni komadi vsake vrste z zalogo stolic, obešal in divanov vsake vrste in velikosti